

Eduardo Galeano

Aynalar

Neredeyse Evrensel Bir Tarih

Türkçesi: Süleyman Doğru

Deneme

Baba, dünyanın resmini bedenimin üzerine yapsana.

(Güney Dakota Kızılderili türküsü)

*Aynaların içi insanlarla dolu.
Görünmez insanlar bizi görür.
Unutulmuşlar bizi hatırlar.
Biz aslında onları görürüz görürken kendimizi.
Peki, biz gidince, onlar da mı gider?*

Biz arzudan yapıldık

Yaşam, isimsiz ve anısızken, yapayalınızdı. Elleri vardı, ama dokunacak kimsesi yoktu. Ağızı vardı, ama konuşacak kimsesi yoktu. Yaşam hiçbir çağ ile tanımlanamıyordu henüz.

İşte o zaman arzu yayını gerdi, fırlattığı arzu oku yaşamı ikiye böldü ve yaşam iki kişi oldu.

Bu ikisi buluştu ve güleştüler. Birbirlerine bakmak güldürüyordu onları, birbirlerine dokunmak da.

Renk cümbüşüne doğru yolculuk

Âdem ve Havva zenci miydi?

İnsanın, dünyanın dört bir yanına doğru çıktığı yolculuk Afrika'dan başladı. Büyükbabalarımız gezegenin fethini oradan başlattı Farklı yollar beraberinde farklı kaderler getirdi ve güneş de renk ayrımı işini üstlendi.

Bugün, dünyanın gökkuşağını oluşturan kadınlar ve erkekler olarak bizlerin gerçek gökkuşağından fazla rengimiz var; fakat hepimiz Afrika kökenli göçmenleriz. Bembeyaz kişiler bile Afrika'dan geliyor.

Belki de ortak kökenimizi hatırlamayı reddediyoruz, çünkü ırkçılık hafıza kaybına neden oluyor ya da o çok eski zamanlarda dünyanın tümünün bizim krallığımız olduğuna, üzerinde

sınırlar olmayan uçsuz bucaksız bir harita olduğuna ve bize şart koşulan yegâne pasaportun ayaklarımız olduğuna inanmak zor geliyor.

Ortalığı karıştıran

Yer ve gök, kötü ve iyi, doğum ve ölüm birbirlerinden ayrılmıştı. Gündüzle gece birbirine karışmıyordu ve kadın kadındı, erkek de erkek.

Fakat serseri haydut Exú'nun en büyük eğlencesi yasaklanmış karışıklıklar yaratarak eğlenmekti ve bugün hâlâ aynı şekilde eğlenmeye devam ediyor.

Yaptığı haylazlıklarla sınırları siliyor ve tanrıların ayırdıklarını birleştiriyor. Onun eseri ve şakası yüzünden güneş kararıyor, gece aydınlanıyor ve erkeklerin gözeneklerinden kadınlar filizleniyor, kadınların terlerinden de erkekler ortaya çıkıyor. Her kim ölüyorsa, aslında doğuyor, her kim doğuyorsa, aslında ölüyor ve her yaratılında ya da her yaratmada ters ve düz karışıyor; o kadar ki, artık ne kimin yönetip kimin yönetildiği ne de neresi yukarı, neresi aşağı hiç bilinmiyor.

Er ya da geç ilahi düzen kendi hiyerarşisini ve kendi coğrafyasını tekrar oturtur ve her şeyi yerli yerine koyar; ne var ki, delilik er ya da geç tekrar ortaya çıkar.

O zaman da tanrılar, dünyanın yönetilmesi bu denli zor bir yer olmasından yakınır durur.

Mağaralar

Sarkıtlar tavandan sarkar. Dikitler yerden büyür. Her ikisi de, suyun ve zamanın dağların içine oydukları mağaraların derinliklerinde kayaların terlemesiyle ortaya çıkan kırılğan kristallerdir.

Sarkıtlar ve dicitler binlerce yıldan beri karanlığın içinde damlaya damlaya ya sarkmakta ya da dikilmektedir.

Bazılarının oluşumu bir milyon yıl sürmüştür.

Zira hiç aceleleri yoktur.